

บทที่ 3

ธุรกิจกองทุนรวมในประเทศไทย

3.1 ความหมาย

ธุรกิจจัดการลงทุนประเภทจัดการกองทุนรวม หมายถึง การจัดการหลักทรัพย์สินของผู้ลงทุนจำนวนมากโดยการนำไปลงทุนในตราสารทางการเงินประเภทต่าง ๆ โดยมีการแบ่งสิทธิในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินออกเป็นหน่วยลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนสามารถเป็นเจ้าของ โดยเข้ามาถือหน่วยลงทุนได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณเงินทุนของผู้ลงทุนแต่ละราย ทั้งนี้ กองทุนรวมจะถูกจัดตั้งและจัดการภายใต้การบริหารของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากทางการให้สามารถประกอบธุรกิจประเภทนี้ได้

3.2 ความเป็นมา

จากการที่รัฐบาลได้เล็งเห็นว่าความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่ผลประโยชน์ยังมิได้กระจายไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังไม่สามารถระดมเงินออมจากประชาชนทั่วไป เพื่อนำเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น เพื่อให้มีหน่วยงานที่จะช่วยในการระดมเงินออมเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อเป็นการหาวิธีการที่จะให้ประชาชนทั่วไปได้มีแหล่งลงทุนที่เหมาะสม บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงได้ร่วมมือกับกระทรวงการคลัง ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และบริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation : IFC) ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของธนาคารโลก ทำการจัดตั้ง “บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนรวม จำกัด (The Mutual Fund Public Co., Ltd. : MFC)” ขึ้น โดยมีทุนจดทะเบียนชำระเต็มมูลค่าจำนวน 40 ล้านบาท ทำการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2518 และได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2518 ให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทจัดการลงทุน

บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนรวมจำกัด เป็นบริษัทเดียวที่ดำเนินงานทางด้านธุรกิจจัดการกองทุนรวมในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2518 ถึงปี พ.ศ.2535 เนื่องจากไม่มีผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการทางด้านนี้ในช่วงเวลาดังกล่าว จนกระทั่งในเดือนมีนาคม พ.ศ.2535 ทางการได้มีนโยบายให้เพิ่มจำนวนบริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทนี้ขึ้นอีก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ส่งเสริมให้เกิดการระดมทุนในระยะยาวสำหรับนักลงทุนรายย่อยให้กว้างขวางขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวที่สนับสนุนต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและการเติบโตของตลาดหลักทรัพย์ไทย โดยในปี 2535 มีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้สามารถประกอบธุรกิจจัดการกองทุนรวมเพิ่มขึ้น 7 บริษัท รวมทั้งสิ้นเป็น 8 บริษัทและให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ซึ่งได้ถูกจัดตั้งขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2535 ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535

ในปี 2539 ทางกรมได้สังเกตเห็นความสำคัญของธุรกิจจัดการกองทุนรวมในด้านการระดมทุน และการกระตุ้นให้เกิดการออมจากประชาชนผ่านช่องทางดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นในวงกว้าง จึงได้อนุญาตให้มีการขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจัดการกองทุนรวมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2540 มีบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้สามารถประกอบธุรกิจจัดการกองทุนรวมเพิ่มขึ้นอีก 6 บริษัท รวมบริษัทที่ได้รับอนุญาตทั้งสิ้น 14 บริษัท ซึ่งเป็นจำนวนบริษัทที่ได้รับอนุญาตในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม วิฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วงกลางปี พ.ศ.2540 ส่งผลให้ธุรกิจจัดการกองทุนรวมของไทยซบเซาลงอย่างมาก ทั้งนี้ พิจารณาได้จากมูลค่าทรัพย์สินสุทธิรวมของทั้งธุรกิจในปี 2540 ที่ลดลงอย่างมากจนเหลือเพียง 102,462 ล้านบาทเมื่อเทียบกับ 247,212 ล้านบาทในปี 2539 ความซบเซาของธุรกิจดังกล่าวส่งผลให้มีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจเข้ามาดำเนินธุรกิจจริงเพิ่มขึ้นเพียง 4 บริษัท จึงทำให้จำนวนบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมที่ดำเนินธุรกิจจริงมีเพียง 12 บริษัทเท่านั้น²³

วิฤติทางเศรษฐกิจในปี 2540 ดังกล่าว นอกจากจะส่งผลกระทบต่อจำนวนบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของธุรกิจกองทุนรวมอีกด้วย กล่าวคือ ภาครัฐได้ใช้ธุรกิจจัดการกองทุนรวมเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และปัญหาในระบบสถาบันการเงิน โดยในปี 2541 คณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน (กองทุนรวมประเภท 2) และกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน (กองทุนรวมประเภท 3) ขึ้น โดยมุ่งเสนอขายหน่วยลงทุนให้แก่ผู้ลงทุนประเภทสถาบัน และได้เริ่มจัดตั้ง

²³ ไม่นับรวม บลจ. พรีเมาเวสต์ และ บลจ. กรุงไทย ซึ่งไม่ดำเนินการจัดตั้งกองทุนรวมในช่วงนั้น

กองทุนรวมครั้งแรกในเดือนมิถุนายน 2541 กองทุนรวมทั้ง 2 ประเภทมีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นกองทุนรวมขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในกองทุนรวมประเภท 3 ซึ่งรวมเอากองทุนรวมทั้งลงทุนในหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นกู้ด้อยสิทธิ (SLIPS และ CAPS) ซึ่งมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิที่สูงมาก ขณะที่ค่าธรรมเนียมการจัดการกองทุนรวมที่เรียกเก็บอยู่ในอัตราที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับกองทุนรวมทั่วไป

3.3 ประเภทของกองทุนรวม

กองทุนรวมสามารถจำแนกประเภทออกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. จำแนกตามลักษณะการซื้อขายหน่วยลงทุน

1.1 กองทุนปิด (Closed – End Fund) เป็นกองทุนประเภทไม่รับซื้อคืนหน่วยลงทุน โดยมีขนาดกองทุนและมีอายุโครงการแน่นอน กล่าวคือ เป็นกองทุนที่จะไม่มีการจำหน่ายหน่วยลงทุนเพิ่มอีกหลังจากที่ปิดการเสนอขายต่อประชาชนครั้งแรกแล้ว อีกทั้งไม่มีการรับซื้อคืนหน่วยลงทุนก่อนครบอายุกองทุน แต่เพื่อเป็นการเสริมสร้างสภาพคล่องให้แก่ผู้ลงทุน บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนจึงมักนำกองทุนเหล่านี้เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถซื้อขายหน่วยลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงก่อนสิ้นอายุโครงการได้ ซึ่งราคาซื้อขายก็จะขึ้นอยู่กับสภาพของตลาด

1.2 กองทุนเปิด (Open – End Fund) เป็นกองทุนประเภทที่รับซื้อคืนหน่วยลงทุนและจำหน่ายหน่วยลงทุนใหม่ให้แก่ผู้ลงทุนตลอดเวลาของหน่วยลงทุน โดยกองทุนเปิดจะกำหนดขนาดเริ่มต้นโครงการไว้และเสนอขายแก่ผู้สนใจลงทุน ซึ่งภายหลังจากสิ้นสุดการจำหน่ายแล้วขนาดของโครงการจะเพิ่มหรือลดขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ลงทุน หากผู้ลงทุนสนใจซื้อหน่วยลงทุนมากขึ้น กองทุนก็ต้องเพิ่มหน่วยลงทุนทำให้ขนาดโครงการเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันขนาดของโครงการจะลดลงเมื่อมีจำนวนผู้ขายคืนหน่วยลงทุนมีปริมาณมากกว่าผู้ซื้อเพิ่ม ส่วนเงื่อนไขอายุของกองทุนเปิดโดยทั่วไปไม่ได้จำกัดระยะเวลาการลงทุนไว้ อย่างไรก็ตาม ก.ล.ด.ได้ออกข้อกำหนดให้ถือว่าสิ้นสุดอายุของกองทุนเปิดในกรณีที่มูลค่าโครงการต่ำกว่าห้าสิบล้านบาท หรือมีผู้ถือหน่วยลงทุนลดต่ำกว่าสิบล้าน ในการซื้อขายหน่วยลงทุนจะใช้มูลค่าทรัพย์สินสุทธิต่อหน่วยลงทุนของวันทำการแต่ละวันเป็นเกณฑ์ ในการตั้งราคาซื้อและราคาขาย

ตารางที่ 3.1 ตารางเปรียบเทียบลักษณะของกองทุนปิดและกองทุนเปิด

ลักษณะ	กองทุนปิด	กองทุนเปิด
1. การไถ่ถอน	เฉพาะเมื่อครบกำหนด แต่ผู้ถือหน่วยลงทุนสามารถนำหน่วยลงทุนไปขายได้ในตลาดรอง	ทุกวันทำการ
2. การบริหารกองทุน	วงเงินและระยะเวลาแน่นอน สามารถกำหนดกลยุทธ์การลงทุนระยะยาวได้	วงเงินและระยะยาวไม่แน่นอน เนื่องจากผู้ลงทุนสามารถไถ่ถอนหรือซื้อเพิ่มได้ทุกวัน
3. ราคาซื้อขาย	เป็นไปตามกลไกของตลาด	ตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิต่อหน่วยลงทุน บวกหรือลบค่าธรรมเนียม (ถ้ามี)
4. กำไรส่วนเกินทุน	หากขายหน่วยลงทุนได้ในราคาสูงกว่าราคาที่ลงทุน หรือเมื่อครบกำหนดอายุโครงการไถ่ถอนได้ราคาสูงกว่าราคาที่ลงทุน	หากขายคืนเมื่อราคาตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิสูงกว่าราคาที่ลงทุน
5. เงินปันผล	ขึ้นอยู่กับนโยบายจ่ายเงินปันผลของกองทุนรวม	ขึ้นอยู่กับนโยบายจ่ายเงินปันผลของกองทุนรวม

2. จำแนกตามนโยบายการลงทุน

2.1 กองทุนรวมตราสารทุน (Equity Fund) เป็นประเภทกองทุนที่รวบรวมเงินจากนักลงทุนเพื่อนำเงินไปลงทุนในตราสารทุนประเภทต่าง ๆ ได้ อาทิ หลักทรัพย์ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ตลอดจนสิทธิในการซื้อหุ้นสามัญต่าง ๆ โดยเน้นหนักการลงทุนในหุ้นเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม

2.2 กองทุนรวมตราสารหนี้ (Fixed Income Fund) กองทุนรวมประเภทนี้จะทำการลงทุนในตราสารหนี้ต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐบาลและเอกชน เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ ตั๋วสัญญาใช้เงิน บัตรเงินฝาก ตั๋วแลกเงิน เงินฝาก หลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น เป็นต้น รวมทั้งการหาผลตอบแทนด้วยวิธีอื่นตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนด

2.3 กองทุนรวมผสม (Balance Fund) เป็นกองทุนรวมที่มีการลงทุนทั้งในตราสารทุนและตราสารหนี้ ซึ่งมีการกำหนดนโยบายการลงทุนอย่างชัดเจนโดยมีอัตราส่วนการลงทุนในตราสารทุนในขณะใดขณะหนึ่งไม่เกินร้อยละ 65 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม

2.4 กองทุนรวมผสมแบบยืดหยุ่น (Flexible Portfolio Fund) เป็นกองทุนประเภทที่ลงทุนทั้งในตราสารทุนและตราสารหนี้ แต่ไม่ได้มีการกำหนดสัดส่วนเอาไว้แน่นอน โดยจะขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้จัดการกองทุนที่มีการเปลี่ยนสัดส่วนการลงทุนดังกล่าวไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

2.5 กองทุนรวมตราสารหนี้ระยะสั้น (Short Term Fixed Income Fund) กองทุนรวมประเภทนี้เน้นการลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นที่มีในตลาดเงิน โดยมีอายุของตราสารไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันลงทุน

2.6 กองทุนรวมตลาดเงิน (Money Market Fund) เป็นกองทุนที่เน้นการลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้น โดยมีกำหนดไถ่ถอนเมื่อทวงถามหรือไม่เกิน 1 ปี นับจากวันถัดจากวันที่ลงทุน

2.7 กองทุนรวมหน่วยลงทุน (Fund of Fund) กองทุนรวมประเภทนี้เน้นการลงทุนในหน่วยลงทุน และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวมต่าง ๆ โดยมีข้อกำหนดว่าต้องลงทุนในหน่วยลงทุนหรือมีตราสารดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ

2.8 กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ (Property Fund) เป็นกองทุนที่ระดมเงินเพื่อเน้นการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์สำหรับผู้ลงทุนทั่วไป กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์สำหรับผู้ลงทุนสถาบัน และกองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงิน

3.4 ความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุนในกองทุนรวม

เนื่องจากกองทุนรวมจะนำเงินลงทุนไปลงทุนในตราสารทางการเงินต่าง ๆ ซึ่งมีความเสี่ยงบางประการของการลงทุนในตราสารที่ควรคำนึงถึง ได้แก่

1. ความเสี่ยงเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในด้านฐานะของผู้ออกตราสาร (Credit Risk) อาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากผู้ออกตราสารทางการเงินไม่สามารถทำตามเงื่อนไขหรือข้อผูกพันที่มีอยู่ เช่น บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้บางแห่งอาจไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้กับผู้ลงทุนได้ ในขณะที่พันธบัตรที่ออกโดยภาครัฐจะมีความเสี่ยงในลักษณะนี้ต่ำกว่า เนื่องจากมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยและชำระเงินต้นคืนได้ดีกว่า

2. ความเสี่ยงจากตลาด (Market Risk) ซึ่งก็คือความเสี่ยงจากระบบเมื่อราคาหรือผลตอบแทนของตราสารทางการเงินที่อยู่ในตลาดมีการปรับตัวผันผวน อันเป็นผลมาจากปัจจัยที่กระทบ อาทิ ภาวะเศรษฐกิจในระดับมหภาค ความผันผวนของค่าเงิน อัตราดอกเบี้ย กระแสทางการเมือง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนของผลตอบแทนจากการลงทุน แต่การลงทุนที่กระจายอยู่ในหลักทรัพย์หลากหลายประเภทสามารถบรรเทาความรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอย่างหนึ่งอาจสร้างผลกระทบต่อตราสารทางการเงินแต่ละประเภทได้แตกต่างกันไป

3. ความเสี่ยงจากสภาพคล่อง (Liquidity Risk) เป็นความเสี่ยงจากการที่ผู้ถือตราสารทางการเงินไม่สามารถแปรสภาพหลักทรัพย์ที่ถือครองอยู่ให้กลายเป็นตัวเงินได้ในทันที

จากความเสี่ยงของตราสารทางการเงินข้างต้น มีความเกี่ยวเนื่องกับอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของกองทุนรวม เนื่องจากกองทุนแต่ละประเภทมีนโยบายการลงทุนในตราสารทางการเงินที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจึงมีความแตกต่างกันไปด้วย โดยปกติแล้วการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีผลตอบแทนสูงมักจะมีความเสี่ยงสูง แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของผู้จัดการกองทุน ซึ่งสามารถแบ่งความเสี่ยงของกองทุนตามนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ได้ดังนี้

1. กองทุนรวมที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ กองทุนรวมที่ลงทุนในตราสารทุน ซึ่งอัตราผลตอบแทนของกองทุนขึ้นอยู่กับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ลงทุน โดยผันแปรไปตามภาวะการณ์ของตลาดหลักทรัพย์ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาวะเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ เป็นต้น

2. กองทุนรวมที่มีความเสี่ยงปานกลาง ได้แก่ กองทุนรวมที่ลงทุนในตราสารทุนของบริษัทที่มีปัจจัยพื้นฐานดี หรือกองทุนรวมผสมซึ่งแบ่งการลงทุนบางส่วนในตราสารหนี้

3. กองทุนรวมที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่ กองทุนรวมที่ลงทุนในตราสารทางการเงินต่าง ๆ ที่มีอายุครบกำหนดภายใน 1 ปี เนื่องจากเป็นกองทุนที่มีสภาพคล่องสูง สามารถเรียกชำระคืนเงินต้นจากการลงทุนได้ในระยะเวลาอันสั้น

3.5 ประโยชน์ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนในกองทุนรวม

1. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน

เนื่องจากการลงทุนของกองทุนรวมเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ และตราสารทางการเงินหลากหลายประเภท ทำให้เงินลงทุนของผู้ลงทุนในกองทุนรวมถูกกระจายความเสี่ยงในการลงทุนไปยังหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งช่วยลดผลกระทบจากความผันผวนทางด้านราคาหลักทรัพย์ได้มากกว่าการลงทุนในหลักทรัพย์เพียงไม่กี่ตัว

2. บริหารงานโดยมืออาชีพ

การบริหารการลงทุนในกองทุนรวมของแต่ละบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมนั้นมีผู้จัดการกองทุนซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ รวมทั้งได้รับการอบรมและผ่านการทดสอบตามเกณฑ์ที่ทางการกำหนด ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำมาวิเคราะห์และบริหารการลงทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายการลงทุนของกองทุนรวมแต่ละกอง ซึ่งช่วยให้นักลงทุนรายย่อยประหยัดเวลาในการติดตามและวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และภาวะราคาหลักทรัพย์

3. สร้างโอกาสในการลงทุน

นักลงทุนรายย่อยที่ต้องการลงทุนในหลักทรัพย์ แต่มีเงินทุนจำนวนไม่มากนัก มีโอกาสที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินต่าง ๆ ได้ เช่นเดียวกับนักลงทุนรายใหญ่ หรือนักลงทุนสถาบัน

4. สภาพคล่อง

ผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนในกองทุนรวมสามารถที่จะขายหน่วยลงทุนคืน (ไถ่ถอน) ได้ หากมีความต้องการใช้เงินสด โดยสามารถขายคืนให้กับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนหรือนำไปขายเปลี่ยนมือในตลาดหลักทรัพย์โดยตรง ด้วยเหตุนี้สภาพคล่องของการลงทุนในกองทุนรวมจึงใกล้เคียงกับการฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทเพื่อเรียกเก็บธนาคารพาณิชย์

5. มีกลไกคุ้มครองผู้ลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นทางการผู้กำกับดูแลธุรกิจการจัดการกองทุนรวม โดยกำหนดกฎเกณฑ์ในการทำธุรกิจ วางกลไกการเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ลงทุน ได้เข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุน เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ลงทุนถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยผู้จัดการกองทุนจะดำเนินการตามเงื่อนไขและนโยบายการลงทุนที่ระบุไว้ในหนังสือชี้ชวนเสนอขายหน่วยลงทุน ดังนั้น ผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนของกองทุนรวมจึงมั่นใจได้ว่าบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจะนำเงินของกองทุนรวมไปลงทุนอย่างถูกต้อง กฎเกณฑ์และวัตถุประสงค์

6. ผลประโยชน์ทางด้านภาษี

ผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนกองทุนรวมจะได้รับผลประโยชน์ทางด้านภาษีอากร สรุปรวมประเภทผู้ถือหุ้นไว้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงผลประโยชน์ทางด้านภาษีที่ได้รับจากการลงทุนในกองทุนรวม

ประเภทผู้ถือหน่วยลงทุน	เงินส่วนแบ่งกำไร (เงินปันผล)	เงินได้จากการขาย หน่วยลงทุน
บุคคลธรรมดา	ผู้ถือหน่วยลงทุนมีสิทธิที่จะ เลือกนำเงินปันผลไปรวม คำนวณกับเงินได้ ในอัตรากา ตามฐานภาษีของตน (ร้อยละ 5 – ร้อยละ 37) หรือแจ้งให้ บริษัทหลักทรัพย์จัดการ กองทุนหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10 ก็ได้	ได้รับการยกเว้นภาษี
นิติบุคคล		
1. บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	ได้รับการยกเว้นภาษี*	รวมคำนวณภาษีเงิน ได้นิติบุคคล
2. บริษัทจำกัด	นำเงินปันผลมารวมคำนวณ เป็นเงินได้ โดยได้รับการ ยกเว้นภาษีครึ่งหนึ่งของจำนวน เงินปันผลที่ได้รับ*	รวมคำนวณภาษีเงิน ได้นิติบุคคล

* กรณีถือหน่วยลงทุนไว้เป็นเวลาไม่น้อย 3 เดือนก่อนวันที่รับเงินปันผล และหลังจาก
รับเงินปันผลแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน

3.6 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจกองทุนรวม

1. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม เป็นบริษัทที่ดำเนินงานบริหารกองทุนรวมโดย
เป็นผู้จัดตั้งโครงการกองทุนรวมขึ้น และนำเงินที่ได้จากการขายหน่วยลงทุนไปลงทุนใน
หลักทรัพย์และตราสารทางการเงินต่าง ๆ ตามนโยบายของแต่ละกองทุน โดยจะต้องดูแลบริหาร
กองทุนรวมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้อย่างเคร่งครัด เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ผู้ลงทุน
อย่างโปร่งใส และทำหน้าที่จัดการหลักทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของกองทุนรวมให้ได้ประโยชน์มาก
ที่สุด

2. ผู้ลงทุนหรือผู้ถือหน่วยลงทุน มีหน้าที่รับผิดชอบตนเองในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ทั้งในเป้าหมายทางการเงินส่วนตัว และสิ่งที่กำลังจะเข้าไปลงทุน โดยศึกษาข้อมูลการลงทุนต่าง ๆ จากหนังสือชี้ชวนและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงต้องคอยติดตามดูความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกองทุนรวมอย่างต่อเนื่อง

3. ผู้ดูแลผลประโยชน์ หมายถึง ผู้ที่คอยติดตามตรวจสอบการบริหารกองทุนรวมของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนให้เป็นไปตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในข้อมูลโครงการ ซึ่งอาจเป็น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่มีคุณสมบัติในการเป็นผู้ดูแลตามที่ทางการกำหนด ซึ่งเป็นเสมือนผู้แทนของผู้ถือหน่วยลงทุน โดยทั้งผู้ถือหน่วยลงทุนและผู้ดูแลผลประโยชน์ต้องไม่มีผลประโยชน์ระหว่างกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ดูแลผลประโยชน์สามารถทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของผู้ถือหน่วยลงทุนได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ผู้ดูแลผลประโยชน์จะทำหน้าที่รับฝากทรัพย์สินของกองทุนรวมไว้ โดยแยกเด็ดขาดจากทรัพย์สินของบริษัทจัดการ หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่ผู้ดูแลรับฝากไว้ ทำรายงานเสนอต่อสำนักงาน ก.ล.ต. รวมทั้งรายงานการกระทำผิดของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต. ทราบ

4. สมาคมบริษัทจัดการลงทุน หมายถึง กลุ่มของบริษัทจัดการลงทุนที่มารวมตัวกันเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างกันในการให้ความคุ้มครองผู้ลงทุน รวมถึงเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและสื่อสารความต้องการหรือแนวทางในการกำกับดูแลจากทางการ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจดังกล่าวเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ดี โดยสมาคมบริษัทจัดการลงทุนเป็นผู้กำหนดกรอบจรรยาบรรณ และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพให้สมาชิกปฏิบัติ ทั้งนี้ แนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นกรอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ลงทุนได้รับบริการที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

5. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นทางการผู้กำกับดูแลธุรกิจการจัดการกองทุนรวม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ดำเนินไปอย่างเรียบร้อย โดยการออกและบังคับใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงและเป็นธรรมในระบบการดำเนินธุรกิจ รวมถึงเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ถือหน่วยลงทุน

3.7 บทบาทและประโยชน์ของการมีกองทุนรวมในประเทศไทย

3.7.1 บทบาทและประโยชน์ต่อตลาดหลักทรัพย์ของไทย

1. ช่วยสร้างความมั่นคงให้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นการลงทุนโดยสถาบัน (Institution) และเป็นแหล่งเงินทุนให้แก่บริษัทต่าง ๆ นำไปขยายกิจการได้จากการที่นำเงินออมที่ระดมได้ไปลงทุนในหุ้นของบริษัทนั้น ๆ

2. การดำเนินการของกองทุนรวม ไม่สร้างความผันผวนต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากกองทุนรวมสามารถทยอยการลงทุนได้ภายใน 1 – 2 ปี โดยไม่ต้องลงทุนทันที โดยปกติแล้วจะเป็นการลงทุนระยะยาว นอกจากนี้การซื้อขายกองทุนสามารถทำโดยซื้อเป็น Lot ใหญ่ได้โดยไม่กระทบราคาของหลักทรัพย์นั้น

3. กองทุนต่างประเทศ เป็นแหล่งเงินทุนที่หวังผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลและการเพิ่มมูลค่า (Capital Appreciation) ระยะยาว เงินลงทุนนี้จะนำไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในหรือนอกตลาดหลักทรัพย์ได้ ดังนั้น จึงเป็นแหล่งเงินทุนของธุรกิจนั้นในการเพิ่มทุนเพื่อขยายกิจการสนับสนุนให้บริษัทต่าง ๆ เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

4. การเข้ามาของกองทุนต่างประเทศ มีผลโดยตรงในด้านการนำเม็ดเงินเข้ามาลงทุน และมีผลทางอ้อมทางจิตวิทยาที่ทำให้ผู้ลงทุนในประเทศมีความมั่นใจว่าแม้แต่ชาวต่างประเทศก็นำเงินมาลงทุนในประเทศ ซึ่งเท่ากับช่วยสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพของตลาดหลักทรัพย์

3.7.2 บทบาทและประโยชน์ต่อประเทศโดยรวม

1. ในภาวะที่ประเทศมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในอัตราที่สูง ความต้องการใช้เงินเพื่อการพัฒนาจึงมีมาก ดังนั้น โครงการกองทุนรวมจึงนับว่าเป็นตัวกลางที่สามารถช่วยระดมเงินทุนจากทั้งในและต่างประเทศได้ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ อันนับได้ว่ามีส่วนช่วยปิดช่องว่างการขาดแคลนเงินออมในประเทศได้เป็นอย่างดี

2. การระดมทุนในรูปของกองทุนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทุนรวมต่างประเทศ ถือเป็นเงินลงทุนระยะยาวที่ไม่มีต้นทุนเมื่อเปรียบเทียบกับการกู้ยืมเงิน ดังนั้น จึงไม่สร้างภาระหนี้สินให้แก่ประเทศหากกองทุนมีรายได้ก็เพียงแต่จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน มากน้อยขึ้นอยู่กับภาวะการณจึงไม่ถูกกำหนดตายตัวเช่นเดียวกับดอกเบี้ย นอกจากนี้ เมื่อกองทุนจ่ายเงินปันผลออกไปในกรณีของกองทุนรวมต่างประเทศ รัฐบาลจะได้มีรายได้จากภาษีหัก ณ ที่จ่าย จากเงินปันผลดังกล่าวในอัตราร้อยละ 10

3. ไม่มีความเสี่ยงต่อการผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Risk) เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีของการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ

4. รัฐบาลไม่ต้องค้ำประกันดังเช่นในกรณีของการกู้เงิน

5. เป็นวิธีที่เหมาะสมกว่าการให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมาเปิดสาขาในประเทศไทย เพราะธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศส่วนใหญ่จะระดมเงินออมในประเทศ ในขณะที่กองทุนในประเทศสามารถระดมเงินทุนจากในประเทศ และกองทุนต่างประเทศระดมเงินออมจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย

6. การเข้ามาของเงินลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศผ่านกองทุนรวม ผู้ลงทุนไม่มีสิทธิออกเสียงใด ๆ ในธุรกิจต่าง ๆ ดังนั้นจึงสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ธุรกิจต่าง ๆ ได้ว่าจะไม่มีการเข้าควบคุมกิจการ (Takeover) ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้หากเป็นการลงทุนโดยตรง (Direct Investment) หรือแฝงมาในรูปแบบอื่น ๆ

กรณีของกองทุนรวมต่างประเทศ ผู้ลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนต่างประเทศ ซึ่งเป็นสถาบันการลงทุนหรือสถาบันการเงินต่างประเทศจะเข้าใจและถูกบังคับโดยกฎหมายต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกองทุนรวม มิให้ถือการลงทุนลักษณะนี้เป็นเครื่องมือในการเข้าควบคุมกิจการ (Takeover) เพราะธุรกิจกองทุนรวมมิใช่ธุรกิจบริษัท Holding Company และหากจะใช้เป็นเครื่องมือก็กระทำไม่ได้เนื่องจากไม่มีอำนาจในการจัดการ ซึ่งอำนาจในการจัดการนั้นถือเป็นอำนาจของบริษัทจัดการและทรัพย์สินของโครงการตามกฎหมายต้องอยู่ในชื่อของกองทุนรวมซึ่งเป็นนิติบุคคลไทย

7. ไม่มีการแอบแฝงการลงทุนในรูปบริษัท Nominees เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เพราะเป็นการลงทุนอย่างเปิดเผย โดยในต่างประเทศ บริษัทต่าง ๆ จึงชักชวนให้กองทุนรวมเข้าถือหุ้น เพราะเป็นผู้ถือหุ้นที่ดำเนินการภายใต้หลักการและเชื่อถือได้
8. กรณีการจัดตั้งกองทุนรวมต่างประเทศ ก่อตั้งบนความร่วมมือของสถาบันที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ ดังนั้นประเทศไทยจะได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการบริหารการจัดการและเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีผลดีต่อการพัฒนาบุคลากรของไทย
9. การลงทุนของกองทุนรวมในกิจการต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจการที่กำลังขยายตัวและกิจการใหม่ ๆ เท่ากับเป็นการขยายฐานของธุรกิจนั้น ๆ ให้มีการเพิ่มกำลังการผลิตและการบริหาร จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทย
10. การที่ทางรัฐบาลให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มทุน ในขณะที่สภาพหุ้นของกิจการธนาคารพาณิชย์มีอุปทาน (Supply) ในตลาดมากอยู่แล้ว เมื่อเทียบกับอุปสงค์ (Demand) ที่มีน้อยหากเทียบกับในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ดังนั้น หากมีการบังคับให้มีการเพิ่มทุนและไม่มีกองทุนที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ารองรับจะทำให้มีผลกระทบต่อระบบธนาคารพาณิชย์
11. กรณีของกองทุนรวมต่างประเทศ การนำเงินเข้ามาลงทุนนอกเหนือจากลงทุนซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ เงินส่วนที่เหลือได้นำไปฝากไว้กับสถาบันการเงินต่าง ๆ ในประเทศช่วยไม่ให้เกิดภาวะเงินตึงตัวและอัตราดอกเบี้ยสูงซึ่งจะมีผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ
12. ตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายการถือครองของภาครัฐบาลสู่ภาคเอกชน (Privatization) ของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ กระจายการถือหุ้นมา หากไม่มีกองทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทุนต่างประเทศที่มีขนาดใหญ่เข้ามาช่วยรองรับ จะทำให้เกิดปัญหาอุปทานที่มีมากเกินไป (Oversupply)
13. เป็นสิ่งช่วยสร้างความมั่นใจในด้านจิตวิทยาให้กับผู้ลงทุนในประเทศ

14. กรณีของกองทุนรวมต่างประเทศ ก่อนเปิดการจำหน่ายจะมีการจัดทำประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนและประเทศไทย จึงเป็นการเผยแพร่ประเทศไทยให้ทั่วโลกรู้จัก และสนใจที่จะมาลงทุนเพิ่มขึ้น

3.8 ภาวะธุรกิจกองทุนรวมในปัจจุบัน

เนื่องจากธุรกิจจัดการกองทุนรวมของไทยในปัจจุบัน มีการขยายตัวและเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก โดย ณ สิ้นปี 2544 ธุรกิจดังกล่าวประกอบด้วยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจำนวน 13 บริษัท ซึ่งดำเนินการบริหารกองทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 286 กองทุน คิดเป็นมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเท่ากับ 392,872 ล้านบาท เทียบกับ ณ สิ้นปี 2535 ซึ่งมีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม 8 บริษัท และดำเนินการบริหารกองทุนทั้งสิ้น 37 กองทุน คิดเป็นมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเพียง 73,927 ล้านบาท (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 จำนวนและขนาดธุรกิจจัดการกองทุนรวมในประเทศไทยระหว่างปี 2535-2544

ปี	จำนวนบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม		จำนวนกองทุน**	มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (ล้านบาท)
	ที่ได้รับอนุญาต	ที่ดำเนินการจัดตั้งกองทุนรวม		
2535	8	8	37	73,927
2536	8	8	64	210,606
2537	8	8	101	226,372
2538	8	8	143	246,432
2539	8	8	205	247,212
2540	14	12	207	102,462
2541	14	12	200	131,456
2542	14	12	238	344,639
2543	14	13	294	369,291
2544	14	14	286	392,872

ที่มา : ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
หมายเหตุ : * เฉพาะ บลจ. ที่มีการจัดตั้งกองทุนรวมและไม่รวม บลจ. เพื่อผู้ลงทุนต่างด้าว (Thai Trust Fund)

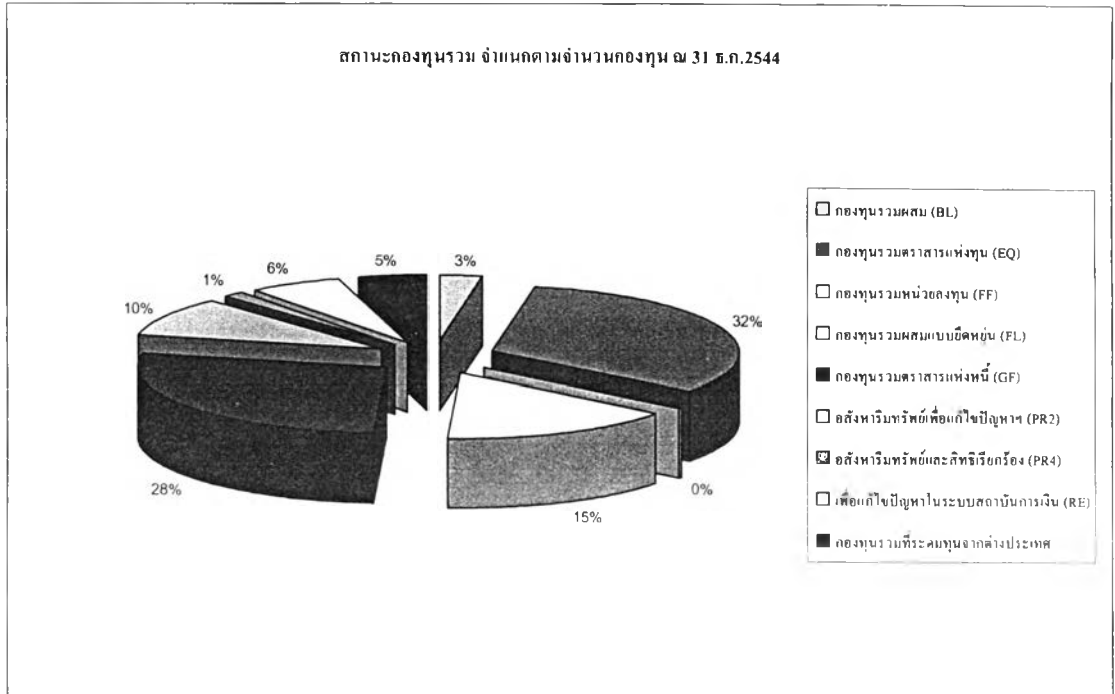
** ข้อมูล ณ สิ้นเดือนธันวาคม

จากตารางที่ 3.4 เห็นว่า เมื่อจำแนกกองทุนรวมตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ บลจ. กสิกรไทย มีส่วนแบ่งทางการตลาดมากที่สุด (17.86%) โดยมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ ณ 31 ธันวาคม 2544 เท่ากับ 70,170 ล้านบาท แม้ว่าจะมีจำนวนกองทุนเพียง 28 กอง ขณะที่ บลจ. ที่มีจำนวนกองทุนรวมมากที่สุด คือ บลจ.เอ็มเอฟซี (มหาชน) ส่วน บลจ.พรีมาเวสต์ นั้น มีส่วนแบ่งทางการตลาดน้อยที่สุดเพียง 0.16% และมีจำนวนกองทุนเพียง 1 กองเท่านั้น

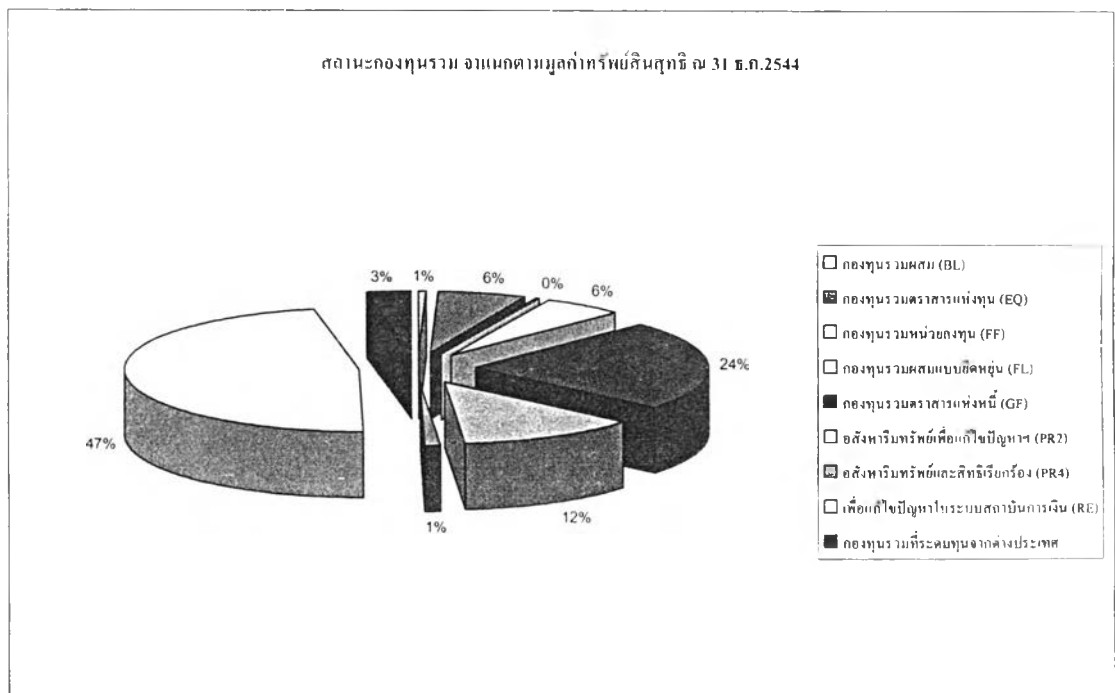
ตารางที่ 3.4 รายละเอียดส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน
จำแนกตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ ณ 31 ธันวาคม พ.ศ.2544

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน	จำนวน กองทุน	มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (ล้านบาท)	ส่วนแบ่งทางการตลาด (%)
บลจ.กรุงไทย	8	7,820	1.99
บลจ.กสิกรไทย	28	70,170	17.86
บลจ.ซีโรเคอร์	9	14,657	3.73
บลจ.ทีเอส โก้	13	2,987	0.76
บลจ.ธนชาติ	30	13,552	3.45
บลจ.อยุธยาเจเอฟ	18	52,078	13.26
บลจ.เอ็มเอฟซี (มหาชน)	55	33,239	8.46
บลจ.ทหารไทย	7	54,599	13.89
บลจ.ไทยพาณิชย์	29	11,058	2.81
บลจ.บัวหลวง	12	51,177	13.03
บลจ.บีไอเอ	20	10,867	2.77
บลจ.พรีมาเวสต์	1	618	0.16
บลจ.วรรณ	45	65,949	16.79
บลจ.ไอเอ็นจี (ประเทศไทย)	11	4,101	1.04
รวม	286	392,872	100.00

ที่มา : ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
หมายเหตุ : ไม่รวมกองทุนรวมที่อยู่ระหว่างการชำระบัญชี และกองทุนรวมเพื่อผู้ลงทุนต่างด้าว

ภาพที่ 3.1 แสดงสถานะกองทุนรวม จำแนกตามจำนวนกองทุน ณ 31 ธันวาคม 2544

ภาพที่ 3.2 แสดงสถานะกองทุนรวม จำแนกตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ ณ 31 ธันวาคม 2544

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทของกองทุนรวม ดังภาพที่ 3.1 และ 3.2 พบว่า กองทุนรวมตราสารทุนมีจำนวนกองทุนมากที่สุดถึง 93 กองทุน (คิดเป็นร้อยละ 32 ของจำนวนกองทุนทั้งหมด) รองลงมา คือ กองทุนรวมตราสารหนี้ (ร้อยละ 28) และ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน (ร้อยละ 10) แต่เมื่อเปรียบเทียบตามมูลค่าทรัพย์สินสุทธิแล้วพบว่า กองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน กลับมีสัดส่วนมากที่สุด (ร้อยละ 47 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิทั้งหมด) รองลงมา คือ กองทุนรวมตราสารหนี้ (ร้อยละ 24) และ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน (ร้อยละ 12) ส่วนกองทุนรวมตราสารทุนนั้นมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 6

ตารางที่ 3.5 กระแสเงินสดสุทธิจากการระดมทุนของกองทุนรวม

	กระแสเงินสดสุทธิ (ล้านบาท)
กองทุนรวมที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ในงวดปัจจุบัน	19,253
กองทุนเปิด	12,249
เงินสดรับจากการขายครั้งแรกเมื่อจัดตั้ง	10,292
เงินสดรับจากการขายระหว่างงวด	2,335
(หัก) เงินสดจ่ายจากการซื้อคืนระหว่างงวด	378
กองทุนปิด	7,003
เงินสดรับจากการขายครั้งแรกเมื่อจัดตั้ง	7,003
กองทุนรวมที่จดทะเบียนจัดตั้งก่อนงวดปัจจุบัน	-5,919
กองทุนเปิด	-5,919
เงินสดรับจากการขายระหว่างงวด	115,111
(หัก) เงินสดจ่ายจากการซื้อคืนระหว่างงวด	121,029
กองทุนปิด	N/A
เงินสดรับจากการเพิ่มเงินทุนและจำนวนหน่วยลงทุน	N/A
(หัก) เงินสดจ่ายจากการลดเงินทุนและจำนวนหน่วยลงทุน	N/A
รวมกระแสเงินสดสุทธิ	13,611

ที่มา : ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ในปี 2544 กระแสเงินสดสุทธิจากการระดมทุนผ่านกองทุนรวมมีมูลค่า 13,611 ล้านบาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจกองทุนรวมยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าในไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 กระแสเงินสดไหลออกสุทธิจากการไถ่ถอนกองทุนเปิดของผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนมียอดสูงมากถึง 14,637 และ 6,961 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ 3.5) การไถ่ถอนหน่วยลงทุนของผู้ถือหุ้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินในช่วงเดือนมิถุนายน ผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนกองทุนเปิดตราสารหนี้จึงขายหน่วยลงทุนออกมาเป็นมูลค่าที่สูงมาก ทั้งนี้ โดยเฉพาะในช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน 2544

ความเคลื่อนไหวที่สำคัญในธุรกิจกองทุนรวมในปี 2544 มีหลายประการ กล่าวคือ บลจ. หลายแห่งได้จัดตั้งกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพเป็นครั้งแรก โดยกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพที่จัดตั้งในปี 2544 มีจำนวน 9 กองทุน มีมูลค่าหน่วยลงทุนที่ขายได้ครั้งแรกรวม 203 ล้านบาท นอกจากนี้ บลจ. หลายแห่งได้จัดตั้งกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง ซึ่งเป็นกองทุนรวมที่มีลักษณะพิเศษ โดยจำนวนกองทุนที่จัดตั้งใหม่มีจำนวน 4 กองทุน มีมูลค่าหน่วยลงทุนที่ขายได้ครั้งแรก 5,010 ล้านบาท

